

ДЕПАТРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ  
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР  
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ «ГРАНІ»  
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

**Розробник:**  
**Бондаренко Олена Борисівна**

## **ЧАРВНИЙ СВІТ ПАПЕРОПЛАСТИКИ**

**Навчальна програма з позашкільної освіти  
науково-технічного напрямку**

*Початковий рівень – 1 рік навчання*  
*Основний рівень – 2 роки навчання*

Запоріжжя 2024

**Схвалено** педагогічною радою комунального закладу «Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді «Грані» Запорізької обласної ради, протокол № 2 від 28.05.2024

**Затверджено** наказом комунального закладу «Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді «Грані» Запорізької обласної ради» від 28.05.2024 № 63/ 1

**Розробник:**

Бондаренко Олена Борисівна – керівник гуртка, завідувач відділу методичного комунального закладу «Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді «Грані» Запорізької обласної ради, керівник гуртка-методист

**Рецензенти:**

Зайченко Олена Вікторівна – керівник гуртка комунального закладу «Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді «Грані» Запорізької обласної ради, керівник гуртка-методист.

Адамович Анна Володимирівна – методист відділу художньо-технічного комунального закладу «Запорізький обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді «Грані» Запорізької обласної ради.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Одним з актуальних завдань сучасної освіти є розвиток творчого, нестандартного просторового мислення у дітей та набуття досвіду застосування отриманих знань і навичок у практичній діяльності. І чим раніше діти будуть залучені до цього процесу, тим легше вони в подальшому будуть стверджуватися як креативні особистості та проявляти творчий індивідуальний потенціал.

Папір – один з найпопулярніших сучасних матеріалів, найбільш доступний, легкий в обробці та здатний зберігати надану форму. У великій царині паперопластики існує чимало цікавих технік: від найпростіших – виготовлення плоских виробів та фронтальних композицій до складних – об'ємні композиції з поєднанням різних видів паперу та технологій обробки.

**Новизна програми** полягає у синергії різних видів та технік роботи з папером, як в окремих виробках так і при створенні складних мистецьких об'єктів, що поєднують в собі декілька напрямів – оригамі, витинанка, аплікація, айріс-фолдінг, паперкрафт тощо.

**Метою програми** є формування компетентностей особистості у процесі створення виробів з паперу.

**Основні завдання** програми полягають у формуванні таких компетентностей:

- *пізнавальної*: оволодіння знаннями про папір, його виробництво, види, властивості, способи конструювання та моделювання з паперу;
- *практичної*: оволодіння способами та прийомами обробки паперу, формування практичних умінь і навичок виготовлення виробів з паперу за різними технологіями;
- *творчої*: набуття досвіду власної творчої діяльності, емоційний та інтелектуальний розвиток; задоволення потреб особистості у творчій самореалізації;
- *соціальної*: виховання культури праці, формування дружніх стосунків; відчуття відповідальності, колективізму та взаємодопомоги.

Навчальна програма розрахована на роботу з вихованцями віком від 6 до 18 років, яка реалізується у гуртку науково-технічного напрямку художньо-технічного профілю. Кількісний склад навчальної групи 10-15 вихованців.

Навчальна програма передбачає *три роки* навчання у групах початкового та основного рівнів. На опрацювання матеріалу відводиться така кількість годин:

- початковий рівень, 1-й рік навчання – 144 год. (4 год. на тиждень);
- основний рівень - 1-й рік навчання – 216 год. (6 год. на тиждень);
- 2-й рік навчання – 216 год. (6 год. на тиждень);

В даній програмі теоретичні заняття чергуються із практичною роботою, якій надається значна перевага. Теми подано в порядку зростання складності матеріалу за принципом – від простого до складного.

Програма *початкового* рівня навчання передбачає розвиток у вихованців пізнавального інтересу до конструкторської діяльності; ознайомлення з папером різних видів та його властивостями; формування навичок точного складання паперу, акуратності при вирізанні геометричних фігур та інших контурів; робота з розгортками.

Програма *основного* рівня навчання направлена на поглиблення спеціальних знань та навичок у роботі з папером. Перевага надається створенню багатомодульних виробів у техніці оригамі, складних паперових композицій, інсталяцій та виконання робіт методом паперового моделювання.

*Методами* опрацювання навчального матеріалу є:

- пояснювально-ілюстративні (розповідь, пояснення, демонстрація наочності, технологічні карти);
- репродуктивні (відтворювальні вправи);
- частково-пошукові (виконання за зразком, під керівництвом педагога);
- практичні (міні-проекти);

**Ресурсне забезпечення** розкривається у методах опрацювання навчального матеріалу, методах і формах навчання та конкретизоване в орієнтованому переліку обладнання (додаток до навчальної програми).

Зміст програми реалізується за допомогою сучасних педагогічних технологій освіти: проектної технології й технології формування творчої особистості.

За даною програмою, поряд із груповими та колективними формами роботи, можуть проводитись заняття в групах індивідуального навчання, які організовуються відповідно до Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах (наказ Міністерства освіти і науки №1123 від 10.12.2008 р).

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові заняття, участь в конкурсах, змаганнях, акціях, виставках тощо.

Програма є орієнтовною. За необхідності керівник гуртка може внести до програми зміни, які не повинні впливати на загальний зміст навчальної програми та кількість навчальних годин. Незмінними мають залишатися мета, завдання і прогнозований результат освітньої діяльності.

**Початковий рівень, перший рік навчання**  
**НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

| №<br>з/п | Тема                                                                                       | Кількість годин |            |            |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------|------------|
|          |                                                                                            | теоретичних     | практичних | усього     |
| 1.       | Вступ                                                                                      | 2               | -          | 2          |
| 2.       | Найпоширеніші традиційні вироби з паперу в Україні. Чарівний папір.                        | 2               | 4          | 6          |
| 3.       | Умовні знаки при роботі з папером. Основні види паперопластики                             | 2               | 4          | 6          |
| 4.       | Аплікація. Види. Процес створення аплікацій                                                | 4               | 12         | 16         |
| 5.       | Витинанки - особливий вид поробок із паперу                                                | 2               | 6          | 8          |
| 6.       | Оригамі – мистецтво складання різних форм з паперу. Поробки оригамі на основі базових форм | 4               | 10         | 14         |
| 7.       | Новорічні та різдвяні фантазії                                                             | <b>4</b>        | <b>14</b>  | <b>18</b>  |
| 7.1      | Виготовлення листівок, фігурок у техніці оригамі                                           | 2               | 6          | 8          |
| 7.2      | Витинанка. Ажурне вирізання                                                                | 2               | 8          | 10         |
| 8.       | Вироби з серветок                                                                          | 2               | 8          | 10         |
| 9.       | Квілінг                                                                                    | 4               | 8          | 12         |
| 10.      | Вироби з гофрованого паперу                                                                | 4               | 8          | 12         |
| 11.      | «Айріс Фолдінг» (Iris Folding)                                                             | 4               | 12         | 16         |
| 12.      | Паперове моделювання (Paper-craft)                                                         | <b>4</b>        | <b>12</b>  | <b>16</b>  |
| 12.1     | Найпростіші моделі тварин (Paper-craft)                                                    | 2               | 6          | 8          |
| 12.2     | Найпростіші моделі транспортних засобів та архітектурних споруд (Paper-craft)              | 2               | 6          | 8          |
| 13.      | Конкурси, виставки                                                                         | -               | 6          | 6          |
| 14.      | Підсумок                                                                                   | 2               | -          | 2          |
|          | Разом:                                                                                     | <b>40</b>       | <b>104</b> | <b>144</b> |

## **ЗМІСТ ПРОГРАМИ**

### **1. Вступ (2 год.)**

*Теоретична частина.* Мета та зміст роботи гуртка. Інструменти й матеріали. Історія винайдення паперу. Властивості паперу та основні прийоми роботи з ним. Демонстрація кращих моделей. Вступний інструктаж із техніки безпеки.

*Практична частина.* Виготовлення виробів із паперу на вільну тему з метою перевірки рівня підготовки дітей.

### **2. Найпоширеніші традиційні в Україні вироби з паперу. Чарівний папір (6 год.)**

*Теоретична частина.* Історія виникнення й розвитку мистецтва виготовлення поробок із паперу. Найпростіші вироби в техніці витинанки паперопластики.

*Практична частина.* Виготовлення витинанок із квадратного аркуша паперу, зі стрічки. Вироби в техніці оригамі і паперопластики.

### **3. Умовні знаки при роботі з папером. Основні види паперопластики (6 год.)**

*Теоретична частина.* Спільні риси та відмінності в конструюванні виробів в техніці паперопластики. Умовні позначення, базові форми.

*Практична частина.* Виконання витинанки, аплікації, гофрування. Складання фігурок за зразком.

### **4. Аплікація. Види. Процес створення аплікацій (16 год.)**

*Теоретична частина.* Види аплікації: предметна, сюжетна, тематична. Аплікація площинна та об'ємна. Способи виготовлення аплікацій. Етапи виготовлення аплікацій з паперу. Підбір матеріалів за якістю, текстурою, кольором. Поняття про текстуру, колір, колорит, контраст, ажур. Культура і естетика під час виготовлення аплікацій. Правила техніки безпеки при роботі з ножицями.

*Практична частина.* Виготовлення аплікацій: «Букет квітів», «Подарунок до свята», «Пори року». Аналіз виконаних робіт.

### **5. Витинанки - особливий вид поробок із паперу (8 год.)**

*Теоретична частина.* В Україні витинанки — найпоширеніший вид декоративно-ужиткового мистецтва з паперу. Методи й прийоми виготовлення витинанок. Зразки витинанок. Витинанки та аерогами.

*Практична частина.* Виготовлення серветок, гірлянд, масок, орнаментів, зірочок, сніжинок. Писанки, оздоблені витинанками. Виготовлення аерогами різноманітних конструкцій. Створення декоративного панно за власним задумом.

## **6. Оригамі – мистецтво складання різних форм з паперу. Поробки оригамі на основі базових форм (14 год.)**

*Теоретична частина.* Загальноприйняті умовні знаки і прийоми складання. Поняття про базові форми: «Трикутник», «Повітряний змій», «Двері», «Млинець», «Будинок», «Водяна бомбочка».

*Практична частина.* Виготовлення виробів на основі базових форм: «Трикутник», «Повітряний змій», «Двері», «Млинець», «Будинок», «Водяна бомбочка». Проведення конкурсу на краще знання базових форм і виготовлення виробів із них. Виконання ілюстрацій до відомих казок, загадок і прислів'їв (за вибором).

## **7. Новорічні та різдвяні фантазії (18 год.)**

### **7.1 Виготовлення листівок, фігурок у техніці оригамі (8 год.)**

*Теоретична частина.* Новорічні листівки, прикраси виготовлені в техніці оригамі. Складання базових форм.

*Практична частина.* Виготовлення моделей ялинок та ялинкових прикрас методом оригамі - різдвяні зірки, кульки, бурульки, янголи тощо. Вироби за власним задумом.

### **7.2 Витинанка. Ажурне вирізання (10 год.)**

*Теоретична частина.* Вид мистецтва - витинанка. Найпростіші сніжинки, ялинкові та різдвяні прикраси.

*Практична частина.* Виготовлення гірлянд, масок, орнаментів, сніжинок тощо. Оздоблення вікон витинанками. Створення декоративного панно за власним задумом.

## **8. Вироби із серветок (10 год.)**

*Теоретична частина.* Основні техніки виконання виробів із серветок. Техніка виконання квітів, листя, стебла, пелюсток та інші деталі. Правила виконання окремих деталей.

*Практична частина.* Виготовлення окремих деталей, збір композиції. Виготовлення квітів, листя, пелюсток різними способами. Оформлення виробу

## **9. Квілінг (12 год.)**

*Теоретична частина.* Поняття про техніку квілінг. Історія виникнення

техніки квілінг. Вирізання смужок із паперу для квілінга. Основні правила роботи та основні форми «капля», «трикутник», «долька», «квадрат», «прямокутник».

*Практична частина.* Композиція з основних форм квілінга. Виготовлення простих, нескладних квітів. Підбір кольорової гами. Виготовлення декоративного панно з квітами в техніці квілінг.

## **10. Основи композиції з паперу. Вироби з гофрованого паперу (12 год.)**

*Теоретична частина.* Гофрування паперу за допомогою «долинок» і «гірок», застосування елементів «ялинкових структур». Зразки та ілюстрації виробів із гофрованого паперу.

*Практична частина.* Виготовлення найпростіших виробів, виконаних у техніці гофрування: квіти, листівки, метелики, рибки, пташки, закладки, ліхтарики.

## **11. «Айріс Фолдінг» (Iris Folding) (16 год.)**

*Теоретична частина.* Знайомство з цікавим видом нетрадиційної аплікації є Айріс Фолдінг. . Схеми Айріс Фолдінг. Основні етапи роботи.

*Практична частина.* Виготовлення аплікацій у техніці Айріс Фолдінг: яблуко, кленовий лист, серце, роза, чайник, ялинка.

## **12. Паперове моделювання (Paper-craft) (16 год.)**

### **12.1 Найпростіші моделі тварин (Paper-craft) (8 год.)**

*Теоретична частина.* Вид мистецтва - паперове моделювання. Види паперового моделювання. Читання розгорток.

*Практична частина.* Виготовлення паперових моделей тварин на основі найпростіших розгорток.

### **12.2 Найпростіші моделі транспортних засобів та архітектурних споруд (Paper- craft) (8 год.)**

*Теоретична частина.* Вид мистецтва - паперове моделювання. Види паперового моделювання. Читання розгорток.

*Практична частина.* Виготовлення найпростіших паперових моделей транспортних засобів, архітектурних споруд на основі найпростіших розгорток.

## **13. Виготовлення експонатів на виставку (6 год.)**



*Практична частина.* Виготовлення індивідуальних і групових робіт в одній або змішаних техніках конструювання на визначену тему або за власним задумом. Творчий звіт гуртківців у групах і школі з демонстрацією виробів.

#### 14. Підсумок (2 год.)

*Теоретична частина.* Підведення підсумків роботи за рік, відзначення кращих гуртківців. Огляд новинок літератури. Завдання на літо.

### ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

*Вихованці мають знати і розуміти:*

- історію винайдення паперу та його властивості;
- найпоширеніші традиційні вироби з паперу;
- умовні позначення, базові форми оригамі;
- види витинанок та аплікацій;
- прийоми гофрування паперу;
- правила техніки безпеки.

*Вихованці мають уміти і застосовувати:*

- виготовляти вироби в техніці витинанки, оригамі, паперопластики;
- виконувати гофрування паперу та виготовляти з нього вироби;
- виготовляти різні види аплікацій.

*Вихованці мають набути досвід:*

- виготовлення витинанок, аплікацій, виробів з гофрованого паперу;
- виготовлення виробів із паперу на вільну тему;
- участі у конкурсах, виставках;
- виконання групових робіт на визначену тему або за власним задумом;
- презентації виробів.

### Основний рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

| №<br>з/п | Тема                 | Кількість годин |            |        |
|----------|----------------------|-----------------|------------|--------|
|          |                      | теоретичних     | практичних | усього |
| 1.       | Вступ                | 3               | -          | 3      |
| 2.       | Базові форми оригамі | 8               | 16         | 24     |

|      |                                     |           |            |            |
|------|-------------------------------------|-----------|------------|------------|
| 2.1  | Традиційне (класичне) оригамі       | 4         | 8          | 12         |
| 2.2  | Нетрадиційні техніки оригамі        | 4         | 8          | 12         |
| 3.   | Плоскі модулі                       | 6         | 18         | 24         |
| 4.   | Вироби з паперових стрічок          | 4         | 14         | 18         |
| 5.   | Прості класичні кусудами            | 2         | 10         | 12         |
| 6.   | Аплікації з оригамі                 | 4         | 14         | 18         |
| 7.   | Прості об'ємні модульні конструкції | 6         | 18         | 24         |
| 8.   | Паперове моделювання (Paper-craft)  | 2         | 10         | 12         |
| 9.   | Скрапбукінг                         | 6         | 12         | 18         |
| 10.  | Сувеніри, подарунки оригамі         | <b>10</b> | <b>20</b>  | <b>30</b>  |
| 10.1 | Новорічно-різдвяні сувеніри         | 5         | 10         | 15         |
| 10.2 | Листівки, сувеніри до свят          | 5         | 10         | 15         |
| 11.  | Творча діяльність                   | 6         | 24         | 30         |
| 12.  | Підсумок                            | 3         | -          | 3          |
|      | <b>Разом:</b>                       | <b>60</b> | <b>156</b> | <b>216</b> |

## ЗМІСТ ПРОГРАМИ

### 1. Вступ (3 год.)

*Теоретична частина.* Мета, завдання та зміст роботи гуртка. Правила поведінки в колективі. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця. Організаційні питання. Правила безпеки життєдіяльності. Дотримання правил техніки безпеки.

*Практична частина.* Вправа-конкурс: хто більше та якісніше складе фігур за вказаний час.

### 2. Базові форми оригамі (24 год.)

#### 2.1 Традиційне (класичне) оригамі (12 год.)

*Теоретична частина.* Спільні риси та відмінності технік оригамі традиційного. Умовні позначення, базові форми. Техніка безпеки під час роботи.

*Практична частина.* Виконання улюблених фігур у техніці оригамі, витинанки, аплікації, гофрування. Презентація робіт. Вправа-конкурс: скласти фігуру оригамі за усною інструкцією.

#### 2.2 Нетрадиційні техніки оригамі (12 год.)

*Теоретична частина.* Нетрадиційне оригамі. Кірікомі оригамі, сполучення складання та вирізання. Оригамі з аркуша довільної форми. Техніка склеювання модулів оригамі. Авторське оригамі.

*Практична частина.* Складання фігур кірікомі оригамі: метелик, коник, креветка тощо. Складання кусудам (з склеюванням модулів). Складання фігур з прямокутного аркуша паперу: гаманець, хлопавка тощо.

### **3. Плоскі модулі (24 год.)**

*Теоретична частина.* Модульне оригамі. Плоскі модулі різної конструкції. Закріплення модулів.

Прийоми складання правильних багатокутників. Техніка складання виробів із правильних багатокутників: у техніці оригамі, витинанки та паперопластики.

*Практична частина.* Вправи на набуття навичок складання правильних багатокутників оригамі: трикутника, квадрата, п'яти-, шести- та восьмикутника тощо. Складання виробів із плоских модулів: зірочки, орнаменти, симетричні фігури.

Конструювання виробів (за зразками, схемами) із правильних багатокутників у техніці оригамі, витинанки та паперопластики. Творча робота з конструювання власних моделей.

### **4. Вироби з паперових стрічок (18 год)**

*Теоретична частина.* Техніка виготовлення виробів з паперових стрічок у техніках оригамі, паперопластики, витинанки.

*Практична частина.* Складання виробів зі стрічок в техніці оригамі: килимок, кошик, кубики, зірочки, гохеї тощо. Складання виробів зі стрічок в техніці паперопластики: равлик, кицька, кролик тощо. Складання виробів зі стрічок в техніці витинанки: гірлянди тощо. Створення сюжетних композицій.

### **5. Прості класичні кусудами (12 год.)**

*Теоретична частина.* Історія кусудам. Класичні кусудами, техніка складання. Прикладне застосування кусудам.

*Практична частина.* Складання класичних кусудам: із шести модулів, «Шість бомбочок», «Суперкуля», «Квітова кусудама» тощо.

Створення власних проєктів з класичних кусудам.

## **6. Аплікації з оригамі (18 год.)**

*Теоретична частина.* Декоративні композиції. Орнамент. Мозаїка. Техніка складання аплікації з фігурок оригамі.

*Практична частина.* Демонстрування декоративних композицій. Складання фігур: квітка, грибок, метелик, рибка, котик, собачка тощо. Складання мозаїки, орнаментів з фігурок оригамі. Створення декоративних композицій з фігурок оригамі: ваза з квітами, виноград, колоски, натюрморт із фруктами, бузок тощо.

## **7. Прості об'ємні модульні конструкції (24 год.)**

*Теоретична частина.* Класичний модуль. Авторські модулі. Техніка складання об'ємних модульних конструкцій. Багатогранники: тетраedr, гексаedr, октаedr, ікосаedr та додекаedr. Дизайн граней. Головоломки з підбором кольорів на гранях.

*Практична частина.* Вправи на набуття навичок складання модулів. Конструювання з модулів (за вибором) тетраедра, гексаедра, октаедра, ікосаедра та додекаедра. Конструювання головоломок з підбором кольорів на гранях. Презентація творчих робіт.

## **8. Паперове моделювання (Paper-craft) (21 год.)**

*Теоретична частина.* Паперове моделювання – створення паперових моделей. Види паперового моделювання.

*Практична частина.* Виготовлення найпростіших розгорток. Виготовлення паперових моделей, які складаються з декількох елементів на основі розгорток.

## **9. Вітальні листівки (Скрапбукінг) (12 год.)**

*Теоретична частина.* Історія виникнення техніки скрапбукінг. Вітальні листівки в техніці Скрапбукінг. Інструменти та матеріали, які необхідні при роботі в техніці скрапбукінг. Демонстрація зразків.

*Практична частина.* Виготовлення листівок в техніці Скрапбукінг за зразком або власним задумом.

## **10. Сувеніри, подарунки оригамі (30 год.)**

### **10.1 Новорічно-різдвяні сувеніри (15 год.)**

*Теоретична частина.* Історія ялинок оригамі. Техніка складання ялинок оригамі. Атрибутика новорічних свят.

*Практична частина.* Вправи на набуття навичок складання ялинок оригамі. Виготовлення атрибутів новорічних свят: Святого Миколая,

Сніговика, сніжинок, зірочок, дзвіночків, бурульок тощо. Виготовлення новорічних прикрас на ялинку та для інтер'єру (за власним задумом). Виставка творчих робіт.

### **10.2 Листівки, сувеніри до свят (15 год.)**

*Теоретична частина.* Види вітальних листівок: призначення, конструкція, оздоблення, техніка складання.

*Практична частина.* Демонстрування зразків вітальних листівок. Виготовлення листівок з застосуванням раніше вивчених технік: на основі аплікацій оригамі, в техніці гофрування, об'ємних тощо (за зразком та/або за власним задумом). Презентація творчих робіт.

## **11. Творча діяльність (32 год.)**

*Теоретична частина.* Відомі авторські роботи: кубик Петера Будаї (Угорщина), кубик Володимира Марка (Україна), кусудами «Квіти сакури» Ташіказу Кавасакі (Японія).

Етапи створення авторських робіт: вивчення авторських моделей; внесення змін; аналіз алгоритму складання фігурки чи модуля на основі рис схожості заготовки з реальним об'єктом; розробка алгоритму складання (за задумом, за кінцевим результатом), складання моделі.

*Практична частина.* Демонстрування зразків авторських робіт. Виготовлення відомих авторських робіт (за схемами): кубика Петера Будаї (Угорщина), кубика Володимира Марка (Україна), кусудами «Квіти сакури» Ташіказу Кавасакі (Японія).

Виготовлення індивідуальних та/або групових творчих робіт (окремі вироби або сюжетні композиції) в одній або декількох техніках конструювання з паперу (за задумом та/або на вказану тему). Презентація творчих робіт. Участь у конкурсах, виставках тощо.

## **12. Підсумок (3 год.)**

*Теоретична частина.* Підбиття підсумків.

## **ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ**

*Вихованці мають знати і розуміти:*

- про модульне оригамі;
- про традиційне, нетрадиційне та авторське оригамі;
- плоскі модулі;
- прості класичні кусудами;

- прості об'ємні модульні конструкції;
- техніку виготовлення аплікації з фігурок оригамі;
- рухомі оригамі;
- техніку пап'є-маше;
- техніку безпеки під час роботи.

*Вихованці мають уміти і застосовувати*

- складати вироби з простих плоских модулів і паперових стрічок;
- складати об'ємні вироби з окремих модулів;
- складати класичні кусудами із шести модулів;
- складати кірікомі оригамі, кусудами, оригамі з прямокутника;
- складати ялинки та вітальні листівки до свят.

*Вихованці мають набути досвід:*

- організації робочого місця;
- застосування різних прийомів та технік при виготовленні виробів із паперу;
- творчої діяльності;
- створення індивідуальних та групових творчих робіт;
- презентації творчих робіт;
- участі у виставках, конкурсах.

### Основний рівень, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

| №<br>з/п | Тема                                                                   | Кількість годин |            |           |
|----------|------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------|-----------|
|          |                                                                        | теоретичних     | практичних | усього    |
| 1.       | Вступ                                                                  | 3               | -          | 3         |
| 2.       | Традиційні техніки оригамі                                             | 8               | 22         | 30        |
| 3.       | Авторські кусудами                                                     | 3               | 21         | 24        |
| 4.       | Паперові квіти і метелики                                              | <b>6</b>        | <b>30</b>  | <b>36</b> |
| 4.1      | Моделі метеликів (класичні й авторські) у техніці оригамі              | 3               | 15         | 18        |
| 4.2      | Мистецтво виготовлення квітів і квіткових композицій у різних техніках | 3               | 15         | 18        |
| 5.       | Виготовлення тематичної композиції                                     | 2               | 10         | 12        |

|     |                                           |           |            |            |
|-----|-------------------------------------------|-----------|------------|------------|
| 6   | Види декоративних картин, їх виготовлення | 2         | 10         | 12         |
| 7.  | Синергія технік виконання творчих робіт   | 3         | 12         | 15         |
| 8.  | Сюжетні композиції. Сюжетні панно         | 3         | 12         | 15         |
| 9.  | Мистецтво складання листів і конвертів    | 2         | 4          | 6          |
| 10. | Сувеніри, подарунки оригамі               | 9         | 30         | 39         |
| 11. | Творча діяльність                         | 3         | 18         | 21         |
| 12. | Підсумок                                  | 3         | -          | 3          |
|     | <b>Разом:</b>                             | <b>47</b> | <b>169</b> | <b>216</b> |

## ЗМІСТ ПРОГРАМИ

### 1. Вступ (3 год.)

*Теоретична частина.* Мета, завдання та зміст роботи гуртка. Правила поведінки в колективі. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця. Організаційні питання. Правила безпеки життєдіяльності. Дотримання правил техніки безпеки.

*Практична частина.* Вправа-конкурс: хто більше складе виробів на вказану тему за певний час.

### 2. Традиційні техніки оригамі (30 год.)

*Теоретична частина.* Умовні позначення та базові форми. Плоскі та об'ємні конструкції, виконані в різних техніках. Міжнародні умовні знаки.

Прийоми виготовлення виробів у техніці гофрування.

*Практична частина.* Складання фігурок за схемами та виготовлення сюжетних композицій («Пори року» тощо). Вправа-конкурс: хто більше складе фігурок на задану тему («Собаки і коти – паперові хвости» тощо).

Складання виробів у техніці гофрування: павича, змія, ваз для квітів, парасольок, віял, прикрас інтер'єру, кусудам-гофре та з листочками.

### 3. Авторські кусудами (24 год.)

*Теоретична частина.* Кусудами – найкрасивіші модульні вироби. Кусудами відомих майстрів оригамі: Томоко Фузе, Тоші Такахама, Сабуро Казе (Японія), Евердієн Тіглаар (Голландія), Саді Санделл (Фінляндія) та

інших.

*Практична частина.* Демонстрування кусудам відомих майстрів оригамі. Складання відомих авторських кусудам (за схемами): стикування в космосі, космічна станція, троянда вітрів, квітка на кубі тощо.

Виконання творчої роботи за дизайном відомих майстрів оригамі та створення власних кусудам.

#### **4. Паперові квіти і метелики (36 год.)**

##### **4.1 Моделі метеликів (класичні й авторські) у техніці оригамі (18 год.)**

*Теоретична частина.* Моделі метеликів (класичні й авторські) у техніці оригамі. Квіти і метелики в інших техніках виконання. Рухомі моделі. Панно. Колекційний планшет.

*Практична частина.* Виготовлення моделей метеликів за схемами. Оформлення панно та колекційних планшетів за зразком і власним задумом.

##### **4.2 Мистецтво виготовлення квітів і квіткових композицій у різних техніках (18 год.)**

*Теоретична частина.* Традиції дарувати листівки з квітами. Мистецтво виготовлення квітів і квіткових композицій у різних техніках.

*Практична частина.* Складання моделей квітів: ірис, троянда Кавасаки тощо. Створення святкових листівок і композицій («Букет квітів» тощо). Конкурс на кращу дитячу фантазію («Квітковий орнамент» тощо).

#### **5. Виготовлення тематичної композиції (12 год.)**

*Теоретична частина.* Види та призначення тематичної композиції. Особливості побудови тематичних композицій.

*Практична частина.* Виготовлення композиції.

#### **6. Види декоративних картин, їх виготовлення (12 год.)**

*Теоретична частина.* Декоративні картини та панно. Матеріали, необхідні для виготовлення картин. Плетіння з газетних трубочок.

*Практична частина.* Виготовлення картини та рам з газетних (паперових) трубочок.

#### **7. Синергія технік виконання творчих робіт (16 год.)**

*Теоретична частина.* Підходи до створення в декількох техніках конструювання робіт: вивчення відомих моделей середнього ступеня складності; внесення деяких змін у відомі класичні моделі: на основі рис схожості заготовки з реальним об'єктом; розробка моделі за задумом і



кінцевим результатом. Демонстрація на прикладах.

*Практична частина.* Виготовлення індивідуальних та групових виставкових робіт в одній або декількох техніках конструювання з паперу.

## **8. Сюжетні панно (10 год.)**

*Теоретична частина.* Вимоги до сюжетних композицій. Декоративне панно. Основи композиції. Орнамент. Мозаїка. Техніка створення панно з геометричних елементів (трикутник, квадрат, ромб, овал, круг тощо) та базових форм оригамі.

*Практична частина.* Виготовлення тематичних колективних та індивідуальних робіт у різних техніках виконання. Окремі вироби або групові сюжетні композиції за задумом або на вказану тему.

Виготовлення панно «Національні символи України». Вправа-конкурс на кращу емблему.

## **9. Мистецтво складання листів і конвертів (6 год.)**

*Теоретична частина.* Європейська асоціація аматорів складання листів і конвертів. Каталог авторських моделей. Види конвертів. Конверт «Солдатський трикутник». Техніка складання конвертів.

*Практична частина.* Вправи на набуття навичок складання за схемами: класичного конверта та авторських (два кутики, метелик, журавлик, сердечко, вітрячок, стрілка, рибка тощо). Творча робота з конструювання власних моделей конвертів.

## **10. Сувеніри, подарунки оригамі (39 год.)**

*Теоретична частина.* Історія свята закоханих. Атрибути та сувеніри Дня святого Валентина. Валентинки. Види серветок. Мистецтво складання серветок і прикрашання святкового столу.

Новорічні та Різдвяні традиції різних країн: подарунки, сувеніри.

*Практична частина.* Виготовлення моделей валентинок (за схемами): сердечко, серце на підставці, пульсуюче серце, каблучка з серцем, два серця, сердешна кусудама, листівки із серцями тощо.

Вправи на набуття навичок складання серветок різними способами. Виготовлення виробів для прикрашання святкового столу: кілець для серветок, хлібниць, ваз, коробочок, рамок, листівок, квітів тощо.

Виготовлення новорічних і різдвяних подарунків, сувенірів: різдвяний чобіток для подарунків, Святий Миколай, віночок, зірка, каблучка, завиток, кристал, орнамент, ангел, свічка, вітальна листівка, кулька-кусудама, коробочка-зірка тощо.

### **11. Творча діяльність (22 год.)**

*Теоретична частина.* Вимоги до творчих робіт. Умови участі у конкурсах, виставках.

*Практична частина.* Виготовлення колективних та/або індивідуальних творчих робіт у різних техніках (за задумом та/або на вказану тему). Презентація творчих робіт. Участь у конкурсах, виставках тощо.

### **12. Підсумок (3 год.)**

*Теоретична частина.* Підбиття підсумків.

## **ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ**

*Вихованці мають знати:*

- напрями розвитку мистецтва паперопластика;
- використання різних елементів для створення виробів з газет;
- каркасні моделі в техніці газетоплетіння;
- правильно підбирати кольори при оздобленні виробів;

*Вихованці мають вміти:*

- організовувати робоче місце у відповідності до виконуваних робіт;
- дотримуватися правил з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- правильно використовувати та оцінювати механіко-технологічні властивості паперу та картону різної щільності;
- виготовляти вироби із паперу декоративно-ужиткового призначення;
- виготовляти вироби у техніці гофрування;
- виготовляти складні конструкції із газетних трубочок.

*Вихованці мають набути досвід:*

- організації робочого місця;
- застосування різних прийомів та технік оригамі, паперопластики при виготовленні виробів із паперу;
- творчої діяльності;
- створення індивідуальних та колективних творчих робіт;
- презентації творчих робіт;
- участі у виставках, конкурсах.

## ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

| №                                | Основне обладнання               | Кількість  |
|----------------------------------|----------------------------------|------------|
| <i>Матеріали</i>                 |                                  |            |
| 1.                               | Папір офсетний                   | 10000 арк. |
| 2.                               | Набір кольорового паперу         | 5000 арк.  |
| 3.                               | Картон кольоровий                | 50 наб.    |
| 4.                               | Фарби акварельні                 | 10 наб.    |
| 5.                               | Клей ПВА (250 г)                 | 10 шт.     |
| 6.                               | Фломастери                       | 10 наб.    |
| 7.                               | Папір – ватман А1                | 100 арк.   |
| 8.                               | Папір для малювання А1           | 100 арк.   |
| 9.                               | Папір для обгортки подарунків А2 | 200 арк.   |
| <i>Обладнання та інструменти</i> |                                  |            |
| 1.                               | Лінійка металева 30 мм           | 15 шт.     |
| 2.                               | Лінійка масштабна                | 15 шт.     |
| 3.                               | Косинець                         | 10 шт.     |
| 4.                               | Ножиці                           | 15 шт.     |
| 5.                               | Канцелярський ніж                | 15 шт.     |
| 6.                               | Циркуль учнівський               | 15 шт.     |
| 7.                               | Пінцет                           | 15 шт.     |
| 8.                               | Транспортер                      | 5 шт.      |
| 9.                               | Пензлик                          | 15 шт.     |
| 10.                              | Щітка для клею                   | 15 шт.     |
| 11.                              | Олівці кольорові                 | 15 шт.     |
| 12.                              | Олівці графічні                  | 15 шт.     |
| 13.                              | Кулькові ручки                   | 50 шт.     |
| 14.                              | Гумка                            | 10 шт.     |

## ЛІТЕРАТУРА

1. Веремійчик І. Граючись, вчимося / І.Веремійчик. – Тернопіль: Мальва, 2002.
2. Волобуєва Т. Розвиток творчої компетентності школярів /Т.Волобуєва. – Харків: Основа, 2005.
3. Гура Л.П. та ін. Прикрась свій дім. — К.: Техніка, 1990.
4. Давидюк Н. Керівнику гуртка, студії, творчого об'єднання /

Н.Давидюк.- Рівне:РОІППО, 2009.

5. Заброцький М. Основи вікової психології / М.Заброцький. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2006.

6. Івершинь А.І. Конструювання з паперу. Розвиток творчості засобами дизайну / А.І. Івершинь // Палітра педагога. – 1999. – №1.

7.Навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напрямку «Технічне моделювання, дизайн, архітектура» відділу технічної творчості ЦТДЮГ. Рукопис. Укладач Степанишин З. М. – Львів : ЦТДЮГ, 2018 – 23 с

8. Навчальні програми з позашкільної освіти. Науково-технічний напрям. (Випуск 5)» (Загальна редакція Г. А. Шкури, Т. В. Биковського), 2019

9. «Неймовірно реалістичні скульптури тварин та птахів, які створені з паперу». URL: <https://glavcom.ua/photo/neymovirno-realistichni-skulpturi-tvarin-ta-ptahiv-ya-ki-stvoreni-z-paperu-593255.html>.

10. Матеріал: Додатковий матеріал «Цікаве про папір дітям»/ URL: <https://vseosvita.ua/library/dodatkovij-material-cikave-pro-papir-ditam-131025.html>.

11. «Цікаві факти про папір» URL: <https://sites.google.com/site/kpl2102302/himia/cikavi-fakti/cikavi-fakti-pro-papir>

12. «Як роблять папір»/ URL: <https://www.systopt.com.ua/yak-roblyat-papir/>.

13. «Оригамі. Найкращі моделі»: Пелікан, 2022

14. Чєн. Н. В. Нетрадиційні техніки зображення: Навчально-методичний посібник. – Харків: Скорпіон, 2007.

15.Шарабура О. Народне мистецтво в естетичному вихованні дітей // Нова педагогічна думка: Науково-методичний журнал. – 2004. – № 2.